Project Update: July 2016

Project progress presented at the AASHA-NAST Regional Workshop

I presented a poster of my project progress at the AASHA-NAST regional workshop which was held from 29th – 31st March 2016 at Kathmandu, Nepal. The workshop theme was "Economic Prosperity through Research and Development in Natural Products". Photos are attached with this report.

Cardamom nursery development and distribution of cardamom sapling distribution

The cardamom nursery was developed successfully and saplings were distributed on 23rd June 2016 at Sidin VDC of Panchthar district of Upper Mai Valley. One hundred and five farmers benefitted from this programme. These benefitted farmers are happy and motivated in the conservation of monkeys in their surrounding forests.

Project progress published in national newspapers

The project activities and progress were published in Nepali language in the national newspapers. News 1 published on 26th June, 2016 in the "Public Times". News 2 was published on 27th June 2016 in the "Nagarik" national daily and the News 3 was also published in the "Nagarik" national daily on 27th July 2016. News are attached with the report.

8 समाचार

अन्नबाली जोगाउन अलैंची खेती

नागरिक संवाददाता

वाँचथर साउन ११

लेकाली क्षेत्रमा पहरे बाँदरबाट बालीनाली जोगाउन जिल्लाका सीमावर्ती सिदिन र प्राइनुइ क्षेत्रमा गान्टेमूला र अलैंची खेती विस्तार गरिएको छ। जिल्लाको सीमावर्ती तथा उच्च पहाडी क्षेत्रमा पर्ने सिदिन र प्राइबुडमा बालीनालीको सिजनमा बाँदरले द:ख दिन घालेपछि त्यसबाट बच्न यस्तो उपाय निकालिएको हो।

स्थानीय दीपज्योति युवा क्लब र ग्लोबल प्राइमर नेटकर्वले स्फोर्ड नामक संस्थाको सहयोगमा स्थानीयस्तरमा बीउ वितरण साधै स्थानीयलाई सचेतनासमेत दिएको छ। यहाँको लेकाली क्षेत्रमा गान्टेम्लाको खेती विस्तार र रोग-किराले मासिएको अलैंची खेती पुनः फैलाउन बीउ, बिरुवा वितरण गर्ने तथा वैकल्पिक खेतीतर्फ किसानलाई आकर्षित गर्न यस्तो अभियान धालेको बलबका निर्देशक सुनील बान्तवाले बताए।

किसानको अन्तवाली पनि जोगाउने तथा बाँदरको पनि संरक्षण गर्ने योजनाअनुरूप स्थानीयलाई सचेतना दिइएको उनले जानकारी दिए । बाँदरले बर्सेनि किसानको बालीनाली सखाप पारिदिने र त्यसपछि गाउँलेले बाँदर खेदने-मार्ने गरेकाले यस्तो कार्यक्रम सुरु गरिएको क्लबले जनाएको छ। क्लबका अनुसार, यसवर्ष स्थानीयलाई ३ किलो गान्टेमूलाको बीउ वितरण गरिएको छ । चिनको तिब्जतबाट ल्याइएको बीउ प्रतिकिलो १८ हजार रुपैयाँ पर्ने बान्तवाले बताए ।

बीउ यहाँका १ सय ६० परिवारलाई वितरण गरिएको हो । स्थानीय बजार, छिमेकी भारतका सीमावर्ती क्षेत्रमा गान्टेमुला राम्रो मुल्यमा बिक्री गर्ने सिकत्छ ।

त्यस्तै, यहाँ ३ हजार १ सय अलैचीका निरोगी विरुवासमेत वितरण गरिएको छ। सय परिवारले ३० वटाका दरले निरोगी अलैचीको बिरुवा पाएका हुन् । बिरुवा वितरणऋममा बाँदर र मानिसबीच कसरी सम्बन्ध सुधानं सकिन्छ भन्ने विषयमा पनि स्थानीयस्तरमा छलफल गरिएको जनाइएको छ । नयाँ तरिकाबाट अलैंची खेती विस्तार गरिएसँगै अब बालीनालीको सिजनमा बाँदरले बालीनाली नष्ट गर्ने गाउँलेले रातभरि रुंधेर बरनुपर्ने बाध्यताको स्थानीय किसानले आशा लिएका छन् ।